

Epesus

¹ Yo ara Pol, pe iyou namiliwai pwokeyan ta Ngindrai opu, yo urayah aposel hamou ata Kristus Yesu.

Yo uratuluwi nongan iye iya kili wawu yau haiyan ta Ngindrai tora kol ngawan Epesus, mepo wawuiki lohonga wawu ndrisiyon iya kili Kristus Yesu.

² Pahas pe ndriya wayis iyou kili Tamarou Ngindrai pe Yapan Yesu Kristus isa kili wawu.

Kahari ngala Ngindrai iya hu lomwes iyou kili Mwoiwan Haiyan

³ Worou kahari ngala Ngindrai Tamarou Yapan Yesu Kristus, yiy mepo itoholi worou iya hu lomwes haiyan para kol paingan yang para mwoiwa ndramat iyou kili Kristus.

⁴ Paratesah, Ngindrai kinmangsani kol pwan mapu, kintakinima rou pwen pwen atan, yiy para koro haiyan pe koro mwonen mbulmaran.

⁵ Pe iyou kultuw para namiliwai tan, yiy kintakinima rou pwen tehe norun kamai iyou kili Yesu Kristus, iyou namiliwai pwokeyan tan pe kultuw hiyan—

⁶ pwen tukahari ngala Ngindrai iya nonowa pwoke para pahas tan, mepo kiniykiy pwen o mwaihei, kinsa kiltou iyou kili Norun Kamai mepo ndriyan imbuluhi yiy pe neren imwonen.

⁷ Pe iyou ndreye Norun Kamai opu, yiy irokonuhi worou tu mui, pe irapiyani hu pakut

mwomwan torou. Pe iyapolo pahas ta Ngindrai mepo namandran iya,

⁸ mepo niman ipopo ko pe kiniykiy pwen kinsa kiltou, iyapolo lohongai waison masih pe lohongai ileu.

⁹ Pe Ngindrai kinmbusi namiliwan pwokeyan ita kohon lohongan isa yelan ngawan isa kiltou iyau hiyan tan, pe imbusiy iyau kili Kristus.

¹⁰ Pe lohongai kokohon mepo Ngindrai andre kimbusiy kiya hapwen kiro mwonen lengen imwonen—ara andre kirawurani hu melit masih mepo imangsani hu kasa harong, melit masih para kol paingan yang, pe melit masih para kol pwan. Pe Kristus andre kihohin kiya ata hu melit masih.

¹¹ Pe melit masih hurayah, ara iyau namiliwai pwokeyan ta Ngindrai mepo kinlohonganiy pwen iro; pe Ngindrai kintakinima rou para karayah yowen imwonen, pe tukapai kiyapolo Kristus, paratesah, iyau lohongan imwonen mepo kinmwaniyaniy pwen koluw kinna.

¹² Pwen pe worou mepo tuho mu para kaiki lohongarou iya melit itapo isa iyau kili Kristus, ara tukahari ngala Ngindrai kiya pwoke tan.

¹³ Pe wawu yi wawu rayah yowe Ngindrai iro mwonen wawu hilingi nongan ndrokonan, Nongan Hiyan mepo iyki sopwat hiyan isa kili wawu. Pe wawu pwotisingi lohonga wawu iya kili Kristus pe wawu rayah hamou, pwen Ngindrai irakinima wawu tehe atan mbukenan, ara iyau kili Mwoiwan Haiyan mepo kintandrangan kinsa kili wawu.

¹⁴ Pe Mwoiwan Haiyan ara ipa hiyan iya hu

memelit mwayih torou kipoo Ngindrai kikonuhi hu kamui, hu mepo andre karayah tan mbukenan-pe tukahari ngalan kiya pwoke tan.

Pol irawuloh pe itohun

¹⁵ Paratesah, iya hu melit masih mepo Ngindrai kinmbusiy iro mwonen uhilingi lohongai ndrisiyon ta wawu iyata Yapan Yesu pe namiliwa wawu iya kili hu yowe Ngindrai,

¹⁶ ara kunho tohai para kurawuloh kiya kili Ngindrai kisata wawu pwi, pe ngara kulohongani wawu kiro mwonen ngara kutohun

¹⁷ Pe ngara kuro wayaniy para kusok Ngindrai Yapan torou Yesu Kristus pe Tamarou mepo mangana pwoke tan para kiyki lohongai waison, pe nongan kokohon kisa kili wawu, pwen andre akapahasani yiy hiyan.

¹⁸ Yo utohun tehe lohonga wawu andre kileu pe akanime nganan, pwen andre akapahasani melit mepo itapo isa, mepo yiy kiniyoh wawu kinna aliy, pe hu lomwes pe melit hiyan soyon atan mwayih mepo kintandrangan kinna kili yowen hu haiyan.

¹⁹ Pe iya pwoke namandran atan mepo iripo pombulen kiltou mepo tupwotisingi lohongarou iya kili yiy. Pe pwoke ara ihisoule ko tehe pwoke pwokeyan atan,

²⁰ mepo iyau pwoke tan aro ko, yiy ihingini Kristus itine kimat, pe kiniyki yiy ita mipwan nima Ngindrai mot ita kol paingan yang.

²¹ Pe Kristus ara ihohin iyata hu pohon masih para kol paingan yang, pe hu pwoke nopwaran masih, pe hu mwomwoyou masih para hu pwoke

nopwaran handra-handra, pe ngala hu melit masih mangalahu, para hu lang mahapo ko, ara pwi, hapeko para lang itapo isa yi.

²² Pe Ngindrai iyki hu melit masih huya pahan-dra pwoke ta Kristus, pe irakiniman para yiy kiro paya melit masih para sios.

²³ Pe sios ara nombuwe Kristus, pe Kristus ara isilihi melit masih para sios, pe isilihi melit masih iya sai masih kene.

2

Worou tusamwalen ara iyau kili Kristus

¹ Wawu ara kanmat, paratesah, iya hu kultuw handra-handra mwomwan pe hu pakut mwomwan tawawu,

² mepo wawu ngara koro nondriya hu kultuw mwomwan para kol pwan, pe wawuho ndruwa payit mepo pohon para kolo king mepo ngara kiro mu para kol paingan yang. Pe mwomwoyou ara, ara ita pombulen mahapo kili hu ndramat mepo hu konho hilingi nongan pwi.

³ Mamu worou masih turo nondriya hu namiliwai para kultuw pwassin para nombuwe tou pe tumbusi hu kultuw ara, pe tuho ndruwa hu lohongatou pe hu namiliwa tou. Pe worou turayah turo iyapolo kultuw para nombuwe tou, pe worou ara lahiy para kawiri kora tou kiya hu kultuw torou tehe hu ndramat masih i.

⁴ Hapeko koisirai ta Ngindrai isa kili tou, ara namandran iya, paratesah, iya namiliwai tan isa kili tou,

⁵ hu kultuw handra-handra mwomwan torou, ara imbusiy pe turayah tehe hu ndramat kanmat,

hapeko iya pahas ta Ngindrai, kinsopwat tou pe imbusi tou tuwiri taleh tehe Kristus kinwiri.

⁶ Ngindrai ihingini Kristus iyapolo rou tusatine kimat, pe iyki rou tuyera mipwan sura yiy, pe iyki rou tuyera mipwan iyapolo Kristus Yesu para tukoro mu kiyapolo yiy kiro kol paingan yang,

⁷ pe tehen tora ko, nondriya lang kamulan, andre kiyingani pahas namandran, pe namiliwai tan mepo kanlahi para kanyirowei pwi kisa kiltou kiyau kili Kristus Yesu.

⁸ Paratesah, iyau pahas ta Ngindrai opu, kinsopwat wawu, pe iyau lohongai ndrisiyon ta wawu iya kili yiy-pwen wawu mbukena wawu kanmbusiy aro pwi, hapeko ara yukyuk iyau kili Ngindrai—

⁹ pe kinyau hu mbulen wawu mbusiy, ara pwi, pwen pe wawu mbuna akapo ngala wawu kiya aliy.

¹⁰ Paratesah, Ngindrai imangsani turayah mahapo turopo, pe yiy imangsanirou iyau kili Kristus Yesu para worou kambusi hu mbulen hiyan, mepo Ngindrai kinmwaniyaniy pwen mamu ita, para tukambusiy.

Yihu Yutah pe hu NDRAMIRA LAH, ara Kristus opu isowani rou tusa wule

¹¹ Pwen akalohonganiy tehe wawu ara wawu NDRAMIRA LAH iro mwonen tina wawu imwalahiyy ta wawu, pe hu pohowe wawu tehe hu ndramat ‘kansondriti sangi hu pwi.’ Pe yihu mbukenahu, huyoh hu tehe hu ndramat hu ‘kasondriti sangi hu.’ (iwong iya sosondrih nombuwehu iyau nima ndramat).

¹² Pe akalohonganiy tehe tandrohongan ara, ara wawuro mawen kili Kristus, wawu ara hu ndraye Yisrayel pwi, pe wawu ndramat para mawen mepo Ngindrai irandrangan iyapolo tapaniu, pe wawuro kol pwan ara tehe wawu kanpahasani Ngindrai pwi, pe wawu kowu tesah itapo isa.

¹³ Hapeko mahapo iyau kili Kristus Yesu opu, pwen iyau ndreyen imbusi wawu mepo wawuro mawen masih, ara wawu kansa pakeh kili Kristus.

¹⁴ Paratesah, Kristus mbukenan, ara yiy kultuw para ndriya wayis torou, mepo imbusi hu malpat mepo hu Yutah pe hu Ndramira Lah husawule hapat, pe ipwalngani kou para hingas para mbuna kirayah songot, pe para mbuna kamasilpat.

¹⁵ Pe iyau nombuwe Kristus opu, irapiyani nongan para pwahanou ta hu Yutah iyapolo hu nongan para pwahanou sahin-sahin para aliy, pe iyki hu nongan para koro ndruwan. Pe lohonga Kristus ara para kimbusi hu ndramat malpat ara hukarayah hapat, pe imangsani ndramat howen iyau kili yiy pe iyki ndriya wayis iya mwalinga hilu.

¹⁶ Pe iyau kei tondrih opu, Ngindrai isowani hilu malpat kene para karayah hapat o. Pe kultuw para rasingat mwalinga hilu, ara kinitingundrun kinmat.

¹⁷ Yiy isa pe ipohowe nongan para ndriya wayis iya kili wawu mepo wawuro mawen, pe iyki ndriya wayis i iya kili yihu mepo huro pakeh.

¹⁸ Paratesah, iyau kili yiy opu, worou malpat kene tulahi para kaya kili Tamarou iyau kili

Mwoiwan Haiyan hamou o.

¹⁹ Pwen mahapo, ara wawu konto tehe hu ndramat para mawen pe hu ndramat yowe hu pwi, ara pwi, hapeko tukantayah hu ndraye Ngindrai, pe hu ndramiran para suwen hawum,

²⁰ mepo hu aposel pe hu poropet ara hurayah mbulndroiwi wum iyapolo Kristus Yesu mbukenan yiy tehe pahut para sotina seu.

²¹ Pe iyau kili Kristus opu, hu keye seu hawum mwanye ara husawule, pe iya namandran tehe yumwa totohun hawum haiyan namandran ta Yapan.

²² Pwen iyau kili Kristus opu, wawu masih wawusa harong i, para wawu karayah yumwa Ngindrai, mepo iripo kiltou iyau kili Mwoiwan Haiyan.

v.1- Eng: transgressions-T/ P: melit handra-handra mwomwanv 5-T/P: Laip: T/P mwalen, ndre hiyan

3

Lohongai hiyan masih ta Ngindrai iya kili hu Ndramira Lah

¹ Paratesah, tunan wawu Ndramira Lah opu, yo Pol urupo kou, ara iya pohoweya nongan hiyan ta Kristus Yesu-

² Wawu kanhilingiy ndrokongan tehe urupo mu iya poho mbulen para pahas ta Ngindrai mepo kiniykiy iripo kili yo para kuikiy kisa kili wawu.

³ Pe nongan mepo iro kohon, ara Ngindrai kinpwainganiy kinsa ngawan kili yo iyau lohongai kokohon tehe kunratuluwiy hape kinsa kili wawu.

⁴ Kapa akanime nongan iye, pwen andre lohonga wawu kileu, pe andre akayirowe lohongai kokohon to kili Kristus Yesu.

⁵ Pe nongan kokohon iye, ara Ngindrai kinpwainganiy kinna kili hu ndraye hasap kanna pwi, hapeko mahapo kinpwainganiy iyau kili Mwoiwan Haiyan iya kili hu aposel haiyan ta Ngindrai pe hu poropet.

⁶ Lohongai kokohon ara, ara iye, iyau nongan hiyan opu, hu Ndramira Lah andre kapo melit kihisoule ko kiyapolo hu Yisrayel, pe andre tukayawule pe karayah hapat o. Pe andre tukawiri lomwes kiyawule ko kili Ngindrai mepo itandrangan iyau kili Kristus Yesu .

⁷ Yo urayah ndramat para poya mbulya Ngindrai, ara iyau nongan hiyan iye, pe iyau yukyuk para pahas ta Ngindrai mepo iykiy isa kili yo iyapolo mbuliya pwoke tan.

⁸ Pe konan yo ara ngolo pwi iyata hu mepo ngala hu pwi masih, ta hu ndramira Yapan, hapeko iyau pahas ta Ngindrai opu mepo kiniyki kinsa kili yo para kupohowe nongan kiya kili hu Ndramira Lah. Pe hu melit hiyan mepo andre kinhipwen pwi ata Kristus,

⁹ pe para kupwaingani lohongai kokohon ta Ngindrai kiya ngawan, mepo hu lang mamu ara iro kohon kili Ngindrai, yiy mepo imangsani hu melit masih.

¹⁰ Lohongai iro ndriya Ngindrai, ara lang ma-

hapo, para lohongai waison tan, ara andre kipwainganiy kiyau kili hu sios, pwen andre hu pohon pe hu pwoke nopwaran ta hu mwomwoyou mepo hu hora kol paingan yang para andre hu kapahasaniy.

¹¹ Pe lohongai pwokeyan atan mepo ita kili Ngindrai mepo andre kinto-kinto, ara kinpwainganiy kinsa kiltou iyau kili Kristus Yesu Yapan torou.

¹² Pe iyau kili yiy opu, pe iyau lohongai ndrisiyon torou iya kili yiy, pwen andre tukarahatini rou pe koro mwoimwoi para tukaya mbulmara Ngindrai.

¹³ Pwen tehen torako usok wawu para ndriya wawu mbuna kimwa kiya hu nopwaran mepo urupo kuniy, paratesah, ara para hiyan ta wawu.

Pol itohun iyata hu para Epesus

¹⁴ Paratesah, tunan aro ko, pwen urupo tukuruhu pe utohun iya mbulmara Ngindrai,

¹⁵ pe iya ngala Ngindrai opu, hu ndrai sih masih para kol paingan yang pe para kol pwan ara hutopo.

¹⁶ Pe utohun tehe kiyau hu melit hiyan pe lahayen atan, andre kipwokeyani wawu kiyapolo pwoke ta Mwoiwan Haiyan ita mbulkura ndriya wawu.

¹⁷ Pwen pe Kristus ara andre kiro ndriya wawu kiyau lohongai ndrisiyon. Pe utohun tehe andre kimbusi wawu karahatini wawu, pe andre akarayah tehe kei hakou mepo ngondron kinsin iya kultuw para namiliwai ta Ngindrai.

¹⁸ Pwen wawu yi, andre akawiri pwoke kiyawule polo hu ndramira Yapan haiyan masih,

pe andre kapahasani namiliwa Kristus isa kiltou, ara ndrohongan maihan, pe ndrohongan niwen, pe ndrohongan iya paingan, pe ndrohongan iya mbulun.

¹⁹ Pe kapa wawu nakapahasani namiliwai tan iye mepo ngara kiyki lohongai hiyan mepo ihohin iya-pwen andre wawu kapep kiya hu melit masih mepo Ngindrai ipep iya aliy.

²⁰ Pwen yiy mepo ilahiy para kimbusi melit ihohin masih mepo iramwaitini tesah tusok pe tulohonganey mepo iyapolo pwoke tan iripo pom-bulen iya nondriya rou,

²¹ ara tukahari ngalan kiro sios, pe kiyau kili hu hasap kiyau hasap, ara andre hu masih kahari ngala Kristus Yesu kinto pe kinto! Ndrokonan.

4

Hu ndramat hupwotisingi lohongahu iya kili Kristus ara hu kapahas pe hu koro harong

¹ Pe iyata Yapan opu, urupo kou, pwen tehen torako urakamam tehe wawu kahaiyani wawu kiya yoholai mepo Ngindrai kiniyoh wawu kinna aliy.

² Pe melit masih wawu nakambusiy, ara akaiki wawu kaya pwan masih, pe akawayis, pe lohongai ikuw, pe akasopwat hamou-hamou kiya kultuw para namiliwai.

³ Mwoiwan Haiyan kinmbusi worou tukan-tayah ndriya sih, pwen tukapwokeyani worou para tukoro ndriya sih kiya kultuw para ndriya wayis.

⁴ Pe worou masih ara worou hapat o, pe Mwoiwan Haiyan ara hamou opu, pwen tehe Ngindrai kiniyoh wawu para lohonga wawu kiro handra ko kiya melit mepo itapo isa.

⁵ Yapan ara hamou opu, pe lohongai ndrision ara handra ko, pe kultuw para paptais tuwiri, ara handra ko;

⁶ Ngindrai ara hamou opu, pe yiy Tama worou ndramat masih, pe yiy iho hin isa kili worou masih, pe ipombulen kiya kili hu masih, pe iropo nondriyarou masih.

⁷ Hapeko worou hamou-hamou, ara Kristus kintaingani yukyuk mwayih masih para pahas ta Ngindrai kinsa kiltou.

⁸ Pwen tunan ara ko, Nongan Haiyan ipa toro, “Iro mwonen yiy iya paingan kol paingan masih, ara iluwani hu ndramat soyon iya para kou huho ndruwan, pe itaingani hu yukyuk iya kili ndramiran hu.*

⁹ Pe nongan mepo ipa, “Yiy iyau iya paingan kol paingan masih,” ara ipa tesah? Nongan iye ara ipwainganiy isa kiltou ipa, Kristus mepo iya paingan masih, ara kinsa kol pwan pwen, pe iya pwan masih.

¹⁰ Yiy mepo isa pwan kol pwan, ara Yesu ara ko, andre kiya paingan, kol paingan masih. Yiy imbusiy toro, ara para andre kisilihi kol pwan masih.

¹¹ Kristus opu iyki hu yukyuk, pe irakinima ndramat hayah para karayah hu aposel, pe hayah para karayah hu poropet, pe hayah para hu kapohowe nongan hiyan, pe hayah para pwokere

* 4:8: Psalm 68:18

hu ndramat, pe hu pwotisingi lohongahu, pe hu hayah para hu kahinuwani hu ndramat.

¹² Ngindrai imbusiy toro para kimwaniyani hu ndramat masih para hu kambusi mbulyan, pwen pe hu ndramira Kristus masih, ara andre hu kamandra.

¹³ Kultuw aro andre kiro manau kipoo worou masih karayah hapat kiya lohongai ndrision, pe tukoro nondriya lohongai hiyan ata Noru Ngindrai Kamai pe andre lohongarou kiman pe kultuw ta Kristus ara andre kipep kiro kiltou.

¹⁴ Pwen andre tukonto tehe hu mbunah mepo hu kantahatinihu pwi, pe tehe ndroi hakou mendreheh nowei iro mbuiwaniy, pe nohai imun pe iho pit iya isa. Pe mbuna tukoro pahandra kultuw tahu ndramat mepo ngara hu kasuhuhuri hu ndramat, pe hu mepo lohongahu ileu para hu kapakarawani hu ndramat para hu kasongsin.

¹⁵ Hapeko tukoro nondriya kultuw para namiliwai pe tukawong ndrokonan, pwen andre tukamandra pe kiyau hu pohosai masih lohongarou kiman kiro kili Kristus tehe yiy paya melit masih.

¹⁶ Pe worou masih mepo tupwotisingi lohongarou iya kili yiy, ara worou tehe nombuwen, pwen tehe ngondroweye ndramat hamou hupai iyawule, ara hususuye hiyan pe hupo mbulen hiyan. Pe nombuwen imandra pe irayah mwayih pe ipep iya kultuw namiliwai.

Pwahanou iya kili hu ndramat hupwotisingi lohongahu iya kili Ngindrai

¹⁷ Pe upa toro pe upwai tisingiy isa kili wawu iya ngala Yapan, tehe mipwan tawawu ara

mbuna kiro tehe tahu Ndramira Lah ngara kambusiy. Hu melit hu ngara kalohonge kiya aliy, ara mwaihei o.

¹⁸ Pe lohongai ileu tahu ara tehe kinlokuh, pe hutora mawen masih kili taleh ta Ngindrai, paratesah, hu mbuwali hu para kapahasani nongan ndrokonan, pwen imbusi ndriyahu ara ipwoke.

¹⁹ Pe hingorou para masirai para kambusi kultuw mwomwan, ara kinto kili hu pwi, pe hu melit mwomwan masih ara huya nondriyan topwei. Pe hu kultuw pwassin handra-handra ara ngara hu kanimangan pe hu koro mbusiy manau.

²⁰ Pe hu kultuw aro, ara kinto ndruwa hu kultuw para taleh ta Kristus mepo wawu kanwiri hinonou kinna aliy, ara pwi.

²¹ Pe wawu kanhilingi nongna Kristus pe akanwiri hinonou tan, pe nongan ndrokonan ara, ara iyau kili Yesu.

²² Pwen hu kultuwayi wawu para mamu, ara hu hinuwani wawu para akarapiyaniy, pe hu kultuw pwassin ara, ara ipwasike wawu para kipwalngani wawu.

²³ Pe hu ndramat hu hinuwani wawu, ara para kirapaiwani lohonga wawu kirayah howen

²⁴ Pe hinonou ara, ara para kimbusi wawu akarayah howen tehe Ngindrai imangsani wawu para akoro nondriya kultuw imwonen ndrokonan, pe haiyan.

²⁵ Pe tehen tora ko, hamou-hamou ta wawu kihitohai kultuw para pwasoyou pe kiwong ndrokonan kiya kili hu para pakeh kili wawu,

paratesah, worou masih ara tuyau kili nombuwe Yesu hamou opu.

²⁶ Kapa ndriyam kilokuh, ara mbuna mbusi pakut mwomwan, ndriyam mbuna kiro lokuh manau kipoo paramwandrai kiya lai.

²⁷ Pe mbuna arasaya sinai para kipakarawani wou para ambusi pakut mwomwan.

²⁸ Ndramat mepo ita pahana ara mbuna kipa-hana, hapeko kipo mbulen hiyan kiya niman mbukenan. Pwen andre ma anandrinan pe kiyukyuk kiya kili ndramat mepo indroisiy.

²⁹ Pe nongan sahin mwomwan mbuna kiyau poho wawu, hapeko nongan hiyan mepo ilahiy para kisopwat hu ndramat hayah para hu kaman-dra kiya tesah hu ndroisiy, ara ko akawong kiya aliy. Pe hu mepo huhilingi nongna wawu, ara andre hu kawiri hiyan kiyau aliy.

³⁰ Pe mbuna akambusi Mwoiwan Haiyan ata Ngindrai ndriyan kiporu, yiy mepo kiro mwonen lang kamulan andre kiyki kiniman para wawu karayah mbukenan pe kirakonuhi wawu.

³¹ Pe wawu karapiyani kultuw para ndrangisai, pe tambumbuwat, pe ndrinalokuh, pe takokowai kiya kili hu ndramat, pe kultuw para pwasimiri hu ndramat, pe kiyapolo hu kultuw pwassin handra-handra.

³² Hapeko akapo hiyan kiya kili hamou-hamou, pe koyu wawu kisikirani hamou-hamou, pe akatali pakut mwomwan ta hamou-hamou ta wawu, pwen tehe iyau kili Kristus opu, Ngindrai kintali pakut mwomwan ta wawu.

5

¹ Pe akoho ndruwa kultuwayi Ngindrai, paratesah, wawu ara norun hu mepo ndriyan imbuluhi wawu neren imwonen.

² Akarikai kiya kultuw para namiliwai, pwen tehe Kristus inamili worou pe iyki mwoiwan tehe yukyuk sih ngonohon layin iya, iya kili Ngindrai tehe yukyuk.

³ Hapeko wawu mbuna akambusi kultuw handra para pilah kiro mwalinga wawu, ndre hu kultuw handra-handra mepo andre kiyki masirai kisa kili wawu, ndre wawu mbuna akamolou, paratesah, hu kultuw aro, ara mwomwan para hu yau haiyan ta Ngindrai hu kambusiy.

⁴ Pe mbuna akawong nongan para kiyki masirai, pe mbuna akapwasosohou o mwaihei, pe mbuna akapwasemit mepo kinyau sai pwi, hapeko akarawuloh kiya kili Ngindrai kiya tesah imbusiy isa kili wawu.

⁵ Paratesah, andre akapahasaniy toro: ndramat mepo ngara kipopilah, pe ndramat mepo kultuwayin kinmwonen pwi ndre ndramat ngara kimolou – ndramat tehe tora, ara ngara kitotohun kiya kili hu kultuwayin tehe ngindrai tan – pe handra memelit para kolo king ta Ngindrai pe ta Kristus mepo ngara kiro mu kiya aliy, ara andre kinpo pwi.

⁶ Pe ndramat hamou mbuna kipwasike wawu kiya hu nongan para pwasosohou, paratesah, hu ndramat mepo hukonho hilingi nongna Ngindrai pwi pe hu humbusiy tehen tora, ara andre hukawiri korahu.

⁷ Pwen tehen tora ko, wawu mbuna akasusuye sura hu.

⁸ Paratesah, mamu wawu ro lokuhan, hapeko mahapo akansa nondriya ngana Yapan, pe kultuwayi wawu ara kiro tehe hu ndramat hu ngara koro nondriya ngana Yapan.

⁹ Paratesah, kultuwayi ngana Ngindrai iripo kili worou, ara ngara kipwaingani hu melit hiyan masih, hu kultuw imwonen masih, pe hu nongan ndrokonan masih.

¹⁰ Pwen akakahi tesah mepo Yapan kipwes kiya aliy.

¹¹ Pe wawu mbuna akasusuye kiya kultuw para lokuhan, hapeko akarehe hu.

¹² Paratesah, hu ndramat hukonho hilingi nongan pwi, pe hu mbusi melit kokohe, ara kahasirai para katiyani hu.

¹³ Hapeko ngana Ngindrai andre kirehe melit masih kisa ngawan - pe melit masih isa yelan ara tehe ngana melit sih.

¹⁴ Pwen tehen tora ko nongan kinpa toro:
“Akapoyoi, wawu mepo wawu tora matin, aka tine kimat,
pwen ngana Kristus andre kilengani wawu.”

¹⁵ Pe wawu kaponokulani mipwan ta wawu – mbuna akarikai tehe hu ndramat lohongahu waison pwi, hapeko tehe hu ndramat lohongahu waison.

¹⁶ Paratesah, hu lang mahapo ara iripopo iya mwomwan, pwen nondriya hu sai masih ara akambusi hu melit hiyan opu.

¹⁷ Pwen tora ko mbuna akoro makokowu, hapeko lohonga wawu kileu kiya namiliwai

pwokeyan ta Yapan.

¹⁸ Pe mbuna akayin wain mepo andre kimbui-wani wawu akaya kultuw mwomwan, hapeko akapep kiya Mwoiwan Haiyan.

¹⁹ Pe akapowaliy kiya hu waliya Tepit kiya kili wawu hamou-hamou, pe akapowaliy, pe akapowaliy kiya hu waliy haiyan, pe akapowaliy ta Mwoiwan Haiyan. Pe akara kuwah pe akapowaliy kiya kili Yapan kiyau ndriya wawu masih.

²⁰ Lang masih akarawuloh kiya kili Ngindrai mepo Tama hu melit masih, pe kiya ngala Yapan torou Yesu Kristus.

Pwahanou iya kili hu wum hawum mepo hup-wotisingi lohongahu

²¹ Pe akaiki wawu akaya pwan kili hamou-hamou ta wawu kiro pahandra nohowai ta Kristus.

²² Wawu pihin ara akaiki wawu kaya pwan pahandra hu nambuyu wawuhu, pwen tehe wawu ngara kambusiy iya kili Yapan.

²³ Paratesah, kamai ara ihohin iyata nambuyun, pwen tehe Kristus ara ihohin iya sios, pe sios ara nombuwen, pe yiy ara Ndramat Hiyan Para Sopwat.

²⁴ Pwen tehe sios iyki yiy iya pwan pahandra Kristus, pwen tora ko, hu pihin i hu kaiki hu kaya pwan pahandra hu kamai tahu kiya melit masih.

²⁵ Pe wawu kamai, ara akanamili nambuyu wawu hu, pwen tehe Kristus inamili sios pe iyki yiy mbukenan para kimat para kisopwat sios.

²⁶ Pe iyau nongnan, yiy isungani sios iya ndran pe imbusi irayah howen pe haiyan.

²⁷ Pe iyki sios iya kili yiy mbukenan tehe sios sih lahayan, pe kas ndre konkon, ndre handra mwomwan mbuna kiro aliy, hapeko kiro imwonen pe kiro haiyan.

²⁸ Pwen tehen tora ko hu kamai hu kanamili hu pihin tahu tehe hu namili nombuwe hu mbukenan. Pe kamai mepo inamili nambuyun ara tehe inamili yiy mbukenan.

²⁹ Ndramat hamou kinho mwisnani nombuwen mbukenan pwi, hapeko ngara kihang nombuwen anandrinai pe kipwokere nombuwen. Pwen Kristus ngara kimbusi tehe tora ko kiya kili sios –

³⁰ paratesah, worou ara nombuwe Kristus hakai-hakai.

³¹ “Pwen ndroiyn aro ko, kamai hamou andre kitali taman hilu tinan pe kippai sura nambuyun, pe nombuwe hilu andre kirayah hamou opu.”

³² Iye ara mbulndroiyn nongan kokohon—hapeko urupo wong, ara iya ta Kristus pe sios.

³³ Pwen tora ko, hamou-hamou ta wawu kinamili nambuyun tehe inamili yiy mbukenan, pe pihin ara kihaiyani nambuyun.

6

¹ Pe wawu mbunah ara akahalingi nongna tama wawu pe tina wawu hu kiya ngala Yapan. Paratesah, kultuw aro ara imwonen para kambusiy.

² Nongan para pwahanou iho mu mepo Ngindrai itandrangan iya aliy, ara toro—“Akahaiyani tama wawuhu pe tina wawuhu.

³ Akambusi toro pe melit masih andre kirayah hiyan kisa kili wawu, pe lenge wawu nakiro kol pwan ara andre akapwesaniy ndrangan niwen.”

⁴ Wawu tamahu mbunah, ara wawu mbuna kasuhuhuri ndriya noru wawu hu para ndriya hu kilokuh, hapeko akapomene hu pe akapwahanou hu kiya hu hinonou para nongna Yapan.

⁵ Wawu ndramat para pwandrendres, ara akahilingi nongna hu namandran ta wawu para kol pwan kiya tesah hukapwai para akambusiy, akahaiyani hu kiya hiyan pe akoro pahandra nohowai, pe akambusiy kiyapolo ndriya wawu masih. Akambusi tehen tora ko tehe wawu ngara kahilingi Kristus.

⁶ Wawu mbuna kahilingi hu para kaluwi lohongahu kiro mwonen hu koro nimnim kisata wawu, hapeko akahilingi nongna hu tehe wawu ndramat para pwandrendres ata Kristus, pe wawu kambusiy kiyapolo namiliwai pwokeyan ta Ngindrai iyau ndriya wawu imwonen.

⁷ Pe akambusi mbulya wawu kiyapolo ndriya wawu masih, pe akambusi mbulya wawu tehe wawu ndramat para pwandrendres ta Yapan, pe ta ndramat pwi.

⁸ Paratesah, akapahasaniy tehe konan wawu tora mwoimwoi ndre wawu ndramat para pwan-drendres, hapeko sehe melit hiyan wawu mbusiy, ara Ngindrai andre kiyki kene wawu.

⁹ Pe wawu namandran ara akambusiy tehen aliy i kiya kili hu ndramat para pwandrendres ta wawu, pe akapo hiyan kiya kili hu, pe ndriya wawu mbuna kilokuh pe akapanohowani hu,

paratesah, akapahasaniy tehe yiy mepo Naman-dran ta wawu pe ta hu ara iyera kol paingan yang. Pe yiy, ara kinho namili hamou o pwi.

Wawu ndramira Yapan ara akasohongani melit para pahun ta Ngindrai

¹⁰ Nongno nakisahapwen ara toro; Akaraha-tini wawu kiya kili Yapan, pe akawiri pwoke pwokeyan atan.

¹¹ Pe akasohongani hu melit masih para pahun ta Ngindrai, pwen andre akoro tine pwokeyan kapa sinai kipakarawani wawu kiya hu pwa-soyou tan.

¹² Paratesah, pahun torou ara kinna polo hu ndramat para kol pwan pwi, hapeko iyapolo hu pohon tahu payit, hu pwoke nopwaran ta sinai, pe hu ndrokotina payit para lokuhan mepo hutopo mu iya kol pwan. Pe pahun torou i, ara iyapolo hu payit pwokeyan handra-handra pe sinai mepo hutora yang.

¹³ Pwen tehen torako, pwen akasohongani hu melit para pahun mepo Ngindrai iykiy isa kili wawu, paratesah, hu payit mwomwan hukasa para kapopahun sura wawu, ara wawu kanra-hatini wawu pwen para akaramwaitini hu. Pe kapa akanmwanyani wawu pwen para pahun, ara andre wawu koro tine pwokeyan.

¹⁴ Pwen akoro tine pwokeyan, pe akaiki nongan ndrokonan kirakayani ndrokolo wawu tehe kon-drei, pe akaiki kultuw imwonon tehe pwelekei haiyen kiro wiyinere wawu,

¹⁵ pe akasohongani hatna pweleka wawu, mepo iyau nongan hiyan para ndriya wayis,

mepo andre kimbusi wawu koro hinehes para akapohowe nongan.

¹⁶ Pe melit handra iye i, ara wawu kapwotisingi lohongai ndrision tawawu tehe sil wawu kasap kiro nima wawu para kipenani wawu. Sil aro ara andre kiyki songot kapa sinai kisorowe wawu kiya hu nah ngandrahan masih atan.

¹⁷ Pe akaiki ndrutuha paya wawu para sopwat hiyan ta Ngindrai, pe akasap nongna Yapan mepo Mwoiwan Haiyan iykiy isa kili wawu tehe semela pahun.

¹⁸ Pe akasok Ngindrai lang masih, pe akatohun kiya melit masih handra-handra, kiya pwoke ta Mwoiwan Haiyan. Pe kapa wawu nakatohun, ara wele wawu mbuna kimai, pe akatohun kiya kili hu ndramira Yapan masih.

¹⁹ Pe akatohun sato yi, kiro mwonen nakuwong nongna Kristus, ara Ngindrai kiyki hu nongan para kupwai, pe mbuna kunoh, hapeko kuwong hu nongan kokohon para nongan hiyan kileu kiya kili hu ndramat.

²⁰ Paratesah, yo uwiri poho Ngindrai pe upohowe nongnan pwen urupo nondriya kou. Pwen pe akatohun kiya kili Ngindrai sato tehe mbuna kuwong kiyapolo nohowai.

Nongan iyahapwen

²¹ Pe Tikikus ara nali mepo nere imwonen, pe ipwotisingi lohongan pe ngara kipo mbulya Yapan, yiy andre kisa pe kitiyani melit masih kisa kili wawu, pwen andre akapahasani urupo tapeh pe urupo mbusi tesah.

²² Pe tunan lohongai aro ko, pe andre kup-wandrisa yiy kisa kili wawu, pwen andre akapa-hasani yowu topo tapeh, pe andre kipwokeyani lohonga wawu i.

²³ Ndriya wayis, namiliwai, pe lohongai ndrison iyau kili Ngindrai Tamarou pe Yesu Kristus kiya kili nali hu pe pisu hu.

²⁴ Pahas pe namiliwai mepo kinho hipwen pwi, ara kiya kili hu masih mepo namiliwai ta hu kinho hipwen pwi, iya kili Yapan Yesu Kristus.

Nongan Hiyan
Portions of the Holy Bible in the Nali Language of
Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Nali long Niugini

copyright © 2008, 2012, 2020 PNG Bible Translation Association

Language: Nali

Translation by: PNG Bible Translation Association

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-11-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Nov 2025 from source files dated 26 Nov 2025

1c7cf377-af27-5ad9-9abb-06ab9a468be4